

همایش علمی-پژوهشی مطالعات علمی علوم انسانی در جهان اسلام

نهاد برگزار کننده همایش: موسسه قانون یار

((با همکاری و حمایت معنوی دانشگاه فرهنگیان، آموزش و پرورش، بنیاد شهید و امور ایثارگران، سازمان ارشاد اسلامی، سازمان شهرداری (استان کرمانشاه) مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی (استان تهران) و ...))

سردبیر علمی و مسنول برگزاری همایش: دکتر بهنام اسدی (نماینده مقالات در ۸ پایگاه ملی و بین المللی)
تاریخ برگزاری همایش: ۱۱ اسفند ۱۴۰۱ شماره مقاله: ۱۲/۵۵۰۲ رده بندی کنگره: ب ۲۱/۷۶۴۱۰

برنامه عمل سالانه مدرسه در جهت مقابله با رفتارهای پرخطر

و پیشگیری از آسیب های اجتماعی

مهناز زنگیه وندی

مدیر دبستان بسیج گروه باهنر، کرمانشاه، ایران

چکیده

آسیب های اجتماعی و رفتارهای پرخطر، اکنون بیش از هر زمان دیگری موجب نگرانی مدارس و خانواده ها است. گسترش عوامل مخاطره آمیز تهدید کننده سلامت روانی اجتماعی دانش آموزان موجب شد محافظت از کودکان و نوجوانان در برابر آسیب های اجتماعی و رفتارهای پرخطر، در کنار دیگر اولویت های تعلیم و تربیت کودکان و نوجوانان و بلکه جزء مهمترین آنها قرار بگیرد. شواهد نشان می دهد که فعالیت های ترویجی و فرهنگی، در کنار فعالیت های آموزشی و مراقبتی از مهمترین راهکارها برای پیشگیری از آسیب های اجتماعی در سطح مدارس کشورها، شناخته شده است که می تواند موجب ارتقای آگاهی عمومی و بهبود نگرش ها در زمینه عوامل مخاطره آمیز کودکان و نوجوانان و چگونگی محافظت از ایشان شود. در این راستا وجود برنامه عمل سالانه مدارس با رویکرد افزایش آگاهی و توانمندسازی و تقویت باورهای دینی دانش آموزان در جهت مقابله با رفتارهای پرخطر و پیشگیری از آسیب های اجتماعی ضروری می باشد.

کلمات کلیدی: آسیب ها، پیشگیری، رفتار، آموزش، دانش آموزان

• مقدمه

ریشه عوامل بستر ساز آسیب های اجتماعی اگر چه همانند کلاف پیچیده ای در هم تنیده شده اما جای خالی آموزش و نبود آگاهی در نهادهای خانواده و آموزش و پرورش، عامل بروز و ظهور بسیاری از این آسیب ها شناخته می شود. مصونیت و حفاظت از جامعه و افراد در برابر گرفتار شدن در دام آسیب های اجتماعی و روانی، از اصلترین هدف گذاری ها در سیاست های کلان و خرد آموزشی و تربیتی کشورها به شمار می رود. در این میان کودکان به عنوان حساس ترین قشر جامعه از توجه و رسیدگی بیشتری برای حفاظت در برابر آسیب های اجتماعی و روانی موجود در جامعه نیازمندند. بدون شک روش زندگی افراد و رفتارهایی که در گستره عمر از خود نشان می دهند بطور مستقیم یا غیر مستقیم، سلامت آنان را تحت تاثیر قرار می دهد. درباره پیشگیری از رفتارهای پرخطر می توان گفت کودکان و نوجوانان، آسیب پذیرترین قشر در برابر رفتارهای پرخطرند و به واسطه ویژگی های تحولی این دوره، بیش از سایر گروهها دست به رفتارهایی می زنند که سلامت حال یا آینده شان را در معرض خطر قرار می دهد. در رابطه با پیشگیری از رفتارهای پرخطر چیزی که قابل ذکر است این است که امروزه، برخلاف گذشته، کلاسهای درس تا حدودی اعتبار خود را به عنوان تنها منبعی که در آن دانش آموزان قادرند دانش و آگاهیهای لازم را کسب نمایند، از دست داده است. آنچه حائز اهمیت است پرداختن به موضوع پیشگیری از آسیب های اجتماعی و همچنین موضوعاتی مانند شیوه تربیتی نوجوانان می تواند افق های تازه ای را در عرصه علوم تربیتی در پیش روی اندیشمندان باز کند بنابراین نیاز است که به موضوع پیشگیری از آسیب های اجتماعی و

شیوه تربیتی نوجوانان بصورت گسترده تری پرداخته شود و این موضوع به مسائل پیش رو و چشم اندازهای پژوهشی آتی بسط داده شود.

• ادبیات و پیشینه عملی

پیشگیری از رفتارهای پرخطر از جمله فعالیت هایی بود که اغلب در کشورهای اروپایی به اجرا در می آمد. این فعالیت به شدت برای نظام آموزشی کشورها مزید فایده بود و پس از آن نیز کشورهایی که به دنبال توسعه و افزایش سطح آموزشی خود بودند، به دنبال آن بر می آمدند تا بتوانند از پتانسیل بالای این سناریو استفاده کنند در کشورهای مختلفی چون کره جنوبی، پیشگیری از رفتارهای پر خطر با روشهای اروپایی به اجرا درآمد. یعنی آنها در ابتدا نیروهایی را برای یادگیری و آموزش پیشگیری از رفتارهای پرخطر به کشورهای اروپایی اعزام کردند و این نیروها نیز پس از بازگشت توانستند آموزه های اروپایی خود را در کشور و نظام تحصیلی خود به اجرا بگذارند.

یکی از بهترین روش های پژوهش پیرامون پیشگیری از آسیب های اجتماعی، استفاده از نظرات پژوهشگران موفق است با توجه به اینکه مسائل مربوط به پیشگیری از آسیب های ابعاد و جنبه های مختلفی را در بر می گیرد، لذا ارائه ی اطلاعات جامع از فاکتورهای تحقیقاتی مربوط به آن دشوار است. با توجه به اثرات پژوهش علمی پیرامون مسائل رفتارهای پرخطر و پیشگیری از آسیب های اجتماعی و شیوه تربیتی کودکان و نوجوانان لازم و ضروری بود تا در جهت روشن شدن چگونگی بررسی این موضوع پژوهش هایی انجام شود. با توجه به عدم پژوهش های کافی در زمینه رفتارهای پرخطر و پیشگیری از

آسیب های اجتماعی و نیز جدید بودن اجرای این پژوهش در جامعه مورد، پژوهش حاضر با هدف مذکور اجرا گردید.

• برنامه سالانه

با هدف توانمندسازی و افزایش آگاهی در زمینه پیشگیری از آسیب های اجتماعی و مقابله با رفتارهای پرخطر و با بهره گیری از توان و کمک اولیاء، دانش آموزان، معاونین و آموزگاران در نظر دارد تا پروژه دانش آموز محور پیشگیری از آسیب های اجتماعی و مقابله با رفتارهای پرخطر را در محیط مدرسه همانند سالهای گذشته ادامه داده تا ضمن تحقق یافتن اهداف کلی و جزئی تاثیرات لازم را در جامعه مورد نیاز در پیشگیری از آسیب های اجتماعی و مقابله با رفتارهای پرخطر ایجاد نماید. بر همین اساس آموزشگاه ما طبق بررسی ها و نیاز سنجی های لازم بنا دارد تا این برنامه را انجام دهد. لذا اجرای این طرح در محیط مدرسه است تا با نظارت کارشناس امور فرهنگی و پیشگیری سازمان آموزش و پرورش به انجام آن مبادرت ورزد.

• اهداف

الف) هدف کلی: افزایش آگاهی دانش آموزان جهت مقابله با رفتارهای پرخطر و پیشگیری از آسیب های اجتماعی

ب) اهداف اختصاصی

۱- افزایش توانمندی دانش آموزان در ارتباط با مهارت های زندگی جهت مقابله با رفتارهای پرخطر و پیشگیری از آسیب های اجتماعی

۲- تقویت باورهای مذهبی دانش آموزان برای مقابله با رفتارهای پرخطر و پیشگیری از آسیب های اجتماعی

برنامه اجرایی پروژه

عنوان: افزایش آگاهی دانش آموزان در جهت مقابله با رفتارهای پرخطر و پیشگیری از آسیب های اجتماعی

• بیان مسئله

مطالعات انجام شده حاکی از آن است که رفتارهای پرخطر و آسیب های اجتماعی مانند اعتیاد انحرافات اخلاقی و اجتماعی، افت و ترک تحصیل، اعمال خشونت و پرخاشگری و ... نه تنها در ابعاد فردی و خانوادگی بلکه برای کل جامعه هزینه آور بوده و پیامدهای اجتماعی، بهداشتی و اقتصادی بسیار منفی را در بر دارد. در این راستا نقش مدارس در آگاهی سازی دانش آموزان در پیشگیری از آسیب های اجتماعی بسیار پررنگ خواهد بود. بر اساس آزمون هم بستگی پیرسون مشخص گردیده که میزان اهمیت دهی به اجرای طرح مدرسه های مراقب توسط مدیران و معلمان، در کاهش آسیب های اجتماعی دانش آموزان بسیار موثر است. نکته اصلی اینجاست که اطلاعات خانواده ها و بخصوص والدین در ارتباط با رفتارهای پرخطر و آسیب های اجتماعی و عوارض آن بسیار محدود بوده و همچنین روش های برخورد با این معضل را به نحو مطلوب نیاموخته اند. از جمله اصلیترین راهکارها برای حفظ کودکان و نوجوانان در برابر آسیب های اجتماعی یادگیری مهارت های دهگانه می باشد که در زیر به آن اشاره شده است. مهارت تصمیم گیری، حل مسئله، تفکر خلاق، تفکر نقاد، توانایی برقراری ارتباط موثر با دیگران، ایجاد و حفظ رابطه بین فردی، خود آگاهی، همدلی، مقابله با استرس و مقابله با هیجانات. در این پروژه سعی شده که تمام این موارد در قالب آموزش مهارت های زندگی به دانش آموزان آموزش داده شود.

اهداف دوره	بازه زمانی	اعتبار	مسئول اجرا	فعالیتها
- توجه به آموزش مهارت های زندگی اجتماعی در برنامه ریزی درسی - نشان دادن تاثیرات مخرب دوستان نالایق و ناشایست و چگونگی قطع ارتباط با آنان - آموزش مهارت های زندگی نظیر دوست یابی و خودشناسی و کشف خود در محتوای آموزشی - اجازه ی ابراز وجود به دانش آموزان از طریق دادن مسئولیت و استفاده از دیدگاه های آنان در مدرسه - تقویت عزت نفس و احترام دانش آموزان توسط معلمان	در طول سال تحصیلی	۱ میلیون تومان	مدیر معاونین	آموزش مهارت های زندگی در جهت پیشگیری از آسیب های اجتماعی

برگزارى محافل قرآنى	-برگزاری محافل انس با قرآن -برگزاری سه شنبه های مهدوی -برنامه ریزی برای قرار دادن زنگ قرآن در ساعت اول -دعوت از حافظان و قاریان جهت ایجاد انگیزه و ارائه ی الگوی مناسب -برگزاری مراسم مولودی خوانی در اعیاد و تولد ائمه -تزیین نمازخانه و تمهید مقدمات اجرایی -تهیه هدیه در حد بضاعت	در طول سال تحصیلی	۲ میلیون تومان	مدیر و معاونین
---------------------	--	-------------------	----------------	----------------

مدیر تربیتی	دو میلیون تومان	در طول سال تحصیلی	-نیاز سنجی و تهیه وسایل و امکانات مورد نیاز برای برگزاری مسابقات -استفاده از ظرفیت نیروی انسانی آموزشگاه در اجرای مسابقات -برگزاری مسابقات مدرسه ای -تهیه و خرید جایزه برای تقدیر از نفرات برتر مسابقات -شرکت دانش آموزان حافظ جزء ۳۰ در مسابقات سطوح منطقه ای و استانی و تشویق و تقدیر از آنها -تشکیل کمیته های قرآن و برگزاری مسابقات کمیته های قرآن و برگزاری جلسه با دانش آموزان و کارکنان و تشویق آنان جهت شرکت در مسابقه	برگزاری مسابقات قرآن و نماز با تاکید بر رقابت های سالم و سازنده
------------------------	------------------------	--------------------------	--	--

مدیر معاونین	دو میلیون تومان	در طول سال تحصیلی	-تشکیل انجمن عمومی در مسجد محل -برگزاری کلاسهای آموزش خانواده در نمازخانه مدارس -شرکت همکاران در مراسمات مساجد جهت ترغیب و تشویق دانش آموزان به مشارکت حداکثر -تشکیل ستاد اقامه نماز در مدرسه و صدور ابلاغ برای اعضا و شرح وظیفه -شناسایی مساجد محیط پیرامونی مدرسه -تشکیل جلسه با اولیاء در راستای ایجاد ارتباط و تعامل با مسجد محله	اجرای نماز جماعت و پیوند مسجد و مدرسه و درج زنگ نماز در برنامه روزانه مدارس
--------------	-----------------	-------------------	--	--

پنجمین همایش علمی-پژوهشی مطالعات علمی علوم انسانی در جهان اسلام (۱۴۰۱) موسسه قانون‌یار، مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی-دانشگاه فرهنگیان، آموزش و پرورش و و	معلم	۸۰۰ هزار تومان	آغاز سال تحصیلی به ویژه ایام ولادت شهادت -تزیین و زیبا سازی فضای نمازخانه بوسیله بنر -تذهیب و خرید سجاده، مهر نماز و... -نصب ادعیه و پیام تربیتی مذهبی در قالب بنر -تهیه و چاپ بنر آموزش نماز -نصب پوستر پیام های قرآنی -نظافت و بهسازی نمازخانه -تهیه پیام های مرتبط بصورت هفتگی و نصب در تابلوی اعلانات -نصب شعارهای مذهبی در قالب بنر	آماده سازی، تجهیز نمازخانه و وضو خانه مدارس
---	------	----------------	---	---

مدیر	معاون	پرورشی	ایجاد گروه‌های مختلف فرهنگی هنری بر اساس علاقه دانش آموزان -تهیه فرم مخصوص علاقه دانش آموزان	یرگزاری مطلوب جشنواره های فرهنگی و هنری و پرورشی به صورت حضور و شناسایی دانش آموزان مستعد و هدایت به جشنواره های منطقه ای
	۱۵۰۰ هزار تومان	در طول سال تحصیلی		

مدیر و معاونین	۲ میلیون تومان	در طول سال تحصیلی	اطلاع رسانی به دانش آموزان در بازه زمانی مشخص دعوت از مدرسین متخصص و با تجربه در زمینه های مختلف تدارک محیط شاد و جذاب برای آموزش در زمان اوقات فراغت دانش آموزان	تشکیل پایگاه تابستانی در مدرسه و مراکز دارالقرآن به منظور بهبود اوقات فراغت دانش آموزان
----------------	----------------	-------------------	---	---

منابع و مأخذ

- ۱- فصلنامه علمی تخصصی مطالعات کاربردی در علوم اجتماعی و جامعه شناسی سال سوم، شماره ۲ (پیاپی: ۱۱)، تابستان ۱۳۹۹
- ۲- طباطبایی، سیدموسی و آتش نفس، الهه (۱۳۹۰). بررسی عوامل مستعدکننده و بازدارنده آسیب های اجتماعی در دانش آموزان رشد مشاور مدرسه دوره ششم شماره ۴
- ۳- مجله دستاوردهای نوین در مطالعات علوم انسانی، سال چهارم، شماره ۴۱، مهر ۱۴۰۰
- ۴- نادری، امیر و حاجی حسین نژاد، غلامحسین، (۱۳۹۱) ویژگی های اهداف فعالیت های فوق برنامه
- دانش آموزان با رویکرد پیشگیری از آسیب های اجتماعی، فصلنامه روان شناختی تربیتی

**موسسه علمی و حقوقی قانون یار
برگزار می کند**

 وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی کرمانشاه
 هیئت
مشاوره
و امور ایران
 دانشگاه فرهنگیان
 جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش
 پژوهشگاه فرهنگ، ادب و هنر ایران

پنجمین همایش علمی-پژوهشی

مطالعات علمی علوم انسانی در جهان اسلام

ارگان ها و سازمان های حامی معنوی برگزاری همایش (در استان کرمانشاه)
دانشگاه فرهنگیان - سازمان ارشاد اسلامی - آموزش و پرورش - بنیاد شهید، سازمان شهرداری و

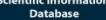
www.Olomensani.ir
www.Ghanonyar.ir

محورهای پذیرش مقالات

تمام گرایش های رشته فقه، حقوق و علوم قضایی ■ علوم تربیتی، تکنولوژی آموزشی و آموزش و پرورش ■
 روانشناسی، علوم اجتماعی، علوم دینی و مذهبی ■ علوم اقتصادی، بانکی و تمام گرایش های مدیریت ■

مدیر اجرایی همایش دکتر شهلا رضایی
دبیر علمی و مسئول همایش دکتر بهنام اسدی
مکان و زمان برگزاری همایش کرمانشاه - ۱۴۰۱/۱۲/۱۱

ایمیل رسمی همایش جهت دریافت مقالات پژوهشگران OLOMENSANI@YAHOO.COM
ارسال مقاله از طریق واتس آپ، ایتا، سروش، تلگرام، روبیکا به شماره ۰۹۱۰۰۶۳۶۰۰۲
دبیرخانه مرکزی موسسه قانون یار: تهران، میدان انقلاب، خیابان اردیبهشت، موسسه قانون یار ۵۲۶-۰۲۱۶۶۹۷۹۵۱۹
(در صورت طرح سوال درخصوص ارسال مقاله یا جذب در هیات علمی همایش با خانم دکتر قبادی تماس بگیرید. ۰۹۱۹۶۷۴۸۶۲۵)

 CiteFactor
Academic Scientific Journals
 MENDELEY
 جهاد
دانشگاهی
 DRJI
Directory of Research Journals Indexing
 CONF PAPER
 Academia.edu
California-San Francisco
 PBIN.com
Sponsored And Indexed
 Scientific Information Database
 ICI WORLD of JOURNALS
 CIVILICA
Sponsored and Indexed by
We Respect the Science